

Комплексна кинезитерапевтична програма при пациенти с лимфедем на долните крайници

Цветомир Цанков, Иван Орфеев, Пенка Баракова

Complex physical therapy programme for patients with lymphoedema: The present announcement aims at studying the effectiveness of MLD applied on patients with axillaries lymph dissection as a result of carcinoma mama. Four patients have been studied and the results are very good. The study goes on after the procedures.

Key words: emptying, reabsorbing, inciting

ВЪВЕДЕНИЕ

Въведение: През април 2008 год. в град Русе открихме кинезитерапевтичен салон - "Хигия-КТ", с цел покриване нуждите на част от пациентите от града с различни заболявания, нуждаещи се от рехабилитация. Интерес за нас бяха болестите на съвременната цивилизация, като атеросклероза, хипертонична болест, дегенеративни заболявания на опорно-двигателния апарат и др.(2, 3), и тяхната рехабилитация.

Във връзка с нашата тясна специализация, особено внимание обръщаме на кинезитерапията при съдови заболявания, включително съдов застои след хирургични, онкологични интервенции (1,2,4).

Цел: Целта на предлаганото съобщение е да споделим своя опит в комплексното рехабилитационно лечение на пациентки с лимфедем на долните крайници по повод на тотална хистеректомия.

Материал и методика: За пет месечният период от създаването на кинезитерапевтичният център "Хигия-КТ" за рехабилитация са преминали всичко 65 болни, от тях със съдови заболявания 14 пациента, от които 8 са жени, на средна възраст 58,6 год. Същите са с диагноза лимфедем на долните крайници по повод на тотална хистеректомия поради Ca colli uteri.

Комплексната програма прилагана при тези пациенти включваше:

1. **Дренажно положение** - 2 пъти на ден по 30мин. (преди и след останалите процедури);
2. **Лечебна гимнастика** – 1 път на ден с времетраене 30 мин.; Упражненията се изпълняваха след първата дренажна позиция от тилен лег, страничен и лицев. Изключително внимание обръщаме на **упражнения за глезенна става**, както и на изометричните упражнения за двата долни крайника по тип "**затворена кинетична верига**". Правим повече от 10 **изометрични упражнения** в серии по 15-20 пъти. Разчитаме на изпомпващия ефект от една страна на изометричните упражнения и от друга на увеличаване силата и тонуса на мускулатурата на долните крайници;
3. **Мануален лимфен дренаж** – изпълнението на същия върви в определена последователност: последователно изпразване - **emptying** на ингвиналните лимфни възли, преминаване към поплитеалните, последващо изцеждане - **reabsorbing** на отока в посока бедро към ходило и избутване обратно с техника **inciting**. Времетраене на процедурата е 20мин.. След изпълнението на мануалния лимфен дренаж поставяме **компресивни превръзки** за 6 или повече часа (1).

РЕЗУЛТАТИ:

За отчитане ефективността на приложената методика извършихме сантиметрия на засегнатият крайник преди започване на лечебния курс, етапно след всяка процедура и в края на едномесечното лечение. Съпоставяме данните на тази

комплексна програма с предишни наши изследвания, при които изпълнявахме само мануален лимфен дренаж.

Таблица 1 Сантиметрия на долни крайници

Показател	1 програма	2 програма	1 програма	2 програма
Обиколка	Начало	Начало	Край	Край
Бедро 10 см	44,5см	44см	43см	42см
Бедро 15 см	46см	45см	45,5см	44см
Подбедрица 15 см	40,5см	40см	39см	37,5см
Коляно	42,5см	41,5см	42см	39,5см

АНАЛИЗ:

Данните от сантиметрията показват, че програмите повлияват благоприятно трофичните процеси на долните крайници. По-добро е повлияването на кръво и лимфообръщението при пациентите, на които прилагахме комплексна кинезитерапевтична програма – дренажно положение, лечебна гимнастика и мануален лимфен дренаж, с последваща еластокомпресивна превръзка. Включването на нашите болни в по-активен режим им даде също самочувствие за увеличаване на битовата активност.

ИЗВОДИ:

1. Въвеждането на оптимизирана кинезитерапевтична програма, включваща дренажно положение, лечебна гимнастика и мануален лимфен дренаж при пациенти с лимфедем по повод тотална хистеректомия поради *Sa colli uteri* подобрява самочувствието на болните, прави ги по-активни и подобрява функцията на долните крайници.

2. Кинезитерапевтичната програма е важна профилактична и терапевтична част от общия лечебен план в следоперативно възстановяване на пациенти с лимфедем.

3. Перфектно изпълнената програма - дренажно положение, лечебна гимнастика и мануален лимфен дренаж, съчетани с компресивни превръзки оказват благоприятно въздействие върху резорбцията на лимфедема (макар с краткотраен ефект).

Методиката е в начален етап на апробиране в практиката и резултатите от евентуалната и по-късна ефективност е обект на допълнителни проучвания и анализ.

ЛИТЕРАТУРА:

- [1] Белградо, Ж., МЛД, лекционен курс втора част, Русе 2006 год.
- [2] Баракова, П. - лекционен курс вътрешни болести, Русе 2006 год.
- [3] Георгиев, Г. - лекционен курс кинезитерапия при хирургия 2004 год.
- [4] Трудове на Научна конференция-2008; Мануален лимфен дренаж при пациенти с лимфедем на долните крайници; Цанков, Ц.; Орфеев, И.

За контакти:

Цветомир Цанков, тел. 0893463216; e-mail ceci_cankov@abv.bg
 Иван Орфеев, тел 0896781594; e-mail Ivan_orfeev@abv.bg
 доц. П. Баракова, д.п., 5800, Плевен, ул. Морава 2, Б-2, тел. 064 83 57 05,
 0899955088, e-mail: mrsbarakova@abv.bg

Докладът е рецензиран.